

Charakterystyka rynku usług kolejowych w Polsce w latach 2016-2018

JEL: L92 DOI: 10.24136/atest.2019.176

Data zgłoszenia: 05.04.2019 Data akceptacji: 26.06.2019

Na treść artykułu składają się informacje na temat transportu kolejowego wykorzystywanego do przemieszczania pasażerów oraz różnorodnych ładunków. Wymieniono i opisano rodzaje pasażerskich przewozów kolejowych oraz scharakteryzowano pracowników odpowiedzialnych za zorganizowanie i wykonanie procesu transportowego, którego celem jest dostarczenie ładunku do jego finalnego odbiorcy. Opracowano także analizę zrealizowanych usług przez transportowych kolejowych przewoźników funkcjonujących w Polsce w latach 2016-2018. Przedstawiono wyniki dotyczące liczby przetransportowanych koleją osób i ładunków oraz zaprezentowano dane na temat wykonanej pracy przewozowej. Treścią niniejszego artykułu były także informacje o asortymencie najczęściej przemieszczanym środkami transportu kolejowego.

Słowa kluczowe: kolej, przewozy pasażerskie, cargo.

Wstęp

Istnieje wiele przesłanek mających wpływ na kształtowanie się popytu na usługi oferowane przez przewoźników kolejowych. Na pewno istotnym czynnikiem brany pod uwagę przez indywidualnych pasażerów oraz przedsiębiorców, dostarczających wyprodukowane przez siebie towary do zainteresowanych nimi odbiorców, jest czas transportu. W wielu krajach o popularności kolei decydują wykorzystywane do realizacji tego typu usług przewozowych szybkie pociągi, poruszające się z prędkością przekraczającą 300 km/h, w Polsce znaczenie w kształtowaniu się zapotrzebowania na usługi tego typu transportu ma na pewno jego wysoki wskaźnik bezpieczeństwa. Wpływ na bezpieczeństwo przewożonych koleją pasażerów i ładunków mają m.in. pracownicy obiektów zaplecza technicznego, którzy odpowiedzialni są za sprawność wykorzystywanego w przewozach taboru oraz elementów infrastruktury transportu szynowego [1,4]. Ważną rolę w kształtowaniu się popytu na usługi kolejowe ma również dostęp do szynowych środków transportowych, tj. lokomotyw i różnego rodzaju wyspecjalizowanych wagonów oraz linii kolejowych, stacji – pełniących rolę dworców czy przystanków.

Celem niniejszego artykułu jest charakterystyka i analiza zrealizowanych usług transportowych koleją w Polsce, na podstawie na m.in. porównania danych na temat liczby przewiezionych w taki sposób osób oraz ładunków w latach 2016-2018.

1. Cechy transportu kolejowego i zakres oferowanych usług

Transport kolejowy umożliwia przemieszczanie osób i ładunków za pomocą odpowiednio do tego przystosowanych pojazdów szynowych w obrębie danej sieci kolejowej. Ważną zaletą kolei jest oddzielenie ruchu kolejowego od ruchu innych pojazdów. Nie mogą one przebywać na torach kolejowych, natomiast przekraczać drogi kolejowe mogą jedynie w wyznaczonych i zabezpieczonych miejscach. Wiąże się to z mniejszym ryzykiem zderzenia lub najechania i pozwala na stosowanie przez pociągi takich kombinacji ciężaru i szybkości, jakie dla pojazdu drogowego byłyby niemożliwe [2]. Do ważnych cech transportu kolejowego zaliczyć należy:

- szybkość, która interesuje klientów transportu i często decyduje o wyborze przez nich środka przewozu,
- terminowość, czyli ściśle stosowanie się do rozkładu jazdy, najłatwiej to można osiągnąć na kolejach ze względu na moc lokomotyw, stan linii kolejowej oraz jej wyodrębnienie z otoczenia,
- bezpieczeństwo, które ma ważne znaczenie gospodarcze i duży wpływ na psychikę klienta; analizując wypadki należy przyjmować nie absolutną liczbę ofiar, ale jej stosunek do wielkości wykonywanych przewozów; biorąc pod uwagę ten stosunek i uwzględniając masowość przewozu koleją, okazuje się, że podróż koleją jest bardzo bezpieczna,
- wygodę, rozumianą jako dostępną dla pasażerów przestrzeń, w pociągu jest więcej miejsca dla podróżnych niż w samolocie czy w samochodzie,
- zdolność przewozową kolei, która przewyższa znacznie możliwości środków transportu drogowego bądź lotniczego,
- dostępność, która jest ważnym czynnikiem zwiększającym znaczenie gospodarcze i przybliżającym placówkę danej gałęzi transportu do klienta; transport kolejowy jest mniej dostępny tylko od transportu samochodowego.

W skład systemu kolejowych przewozów pasażerskich krajowych wchodzi przewozy międzyaglomeracyjne, międzyregionalne, aglomeracyjne i regionalne. Przewozy te zostały opisane w tabeli 1.

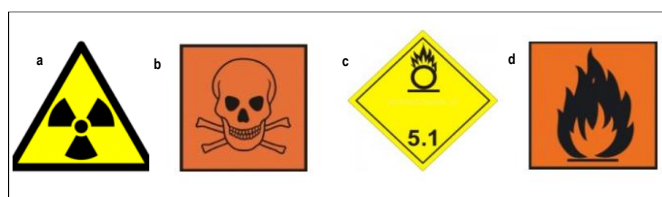
Tab. 1. Przewozy pasażerskie systemu kolejowego [8]

Lp.	Przewozy	Charakterystyka
1.	międzyaglomeracyjne	<ul style="list-style-type: none"> – połączenia kolejowe z postojami w kluczowych miastach wojewódzkich lub w punktach przesiadkowych pomiędzy tymi miastami oraz połączenia międzynarodowe z największymi ośrodkami państw sąsiadujących z naszym krajem, – realizowane przez szybkie pociągi zestawione z nowoczesnego taboru, które oferują wysoki standard podróży, – obowiązuje w nich całkowita rezerwacja miejsc
2.	międzyregionalne	<ul style="list-style-type: none"> – przewozy pasażerskie międzywojewódzkie, – realizowane są z postojami w miastach co najmniej powiatowych oraz w większych ośrodkach uzdrowiskowych i wypoczynkowych, – przewozy te charakteryzują się większą dostępnością cenową przy niższym poziomie oferowanego komfortu podróży
3.	aglomeracyjne	<ul style="list-style-type: none"> – przewozy pasażerskie realizowane w obrębie ośrodków o charakterze ponadregionalnym i w ich otoczeniu, – przewozy te realizują codzienne zapotrzebowanie na przemieszczanie mieszkańców w dojazdach do aglomeracji oraz przejazdach międzyosiedlowych, przy wykorzystaniu taboru o dużej pojemności, przystosowanego do szybkiej wymiany podróżnych, – przewozy te pełnią również funkcje typowe dla komunikacji miejskiej i wykonywane są na wydzielonych do tego celu parach torów
4.	regionalne	<ul style="list-style-type: none"> – przewozy osób w ramach publicznego transportu zbiorowego wykonywane w granicach administracyjnych co najmniej dwóch powiatów i niewykraczające poza granicę jednego województwa, – mogą to także być przewozy do najbliższej stacji w województwie sąsiednim, umożliwiające przesiadki w celu odbycia dalszej podróży, – postoje w przewozach regionalnych obejmują wszystkie stacje i przystanki osobowe, lub stacje i przystanki o większej wymianie pasażerów w danej relacji.

Transport kolejowy wykorzystywany jest również do przewozu różnorodnych ładunków, które zostały uporządkowane przez Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług (PKWiU) w celu ułatwienia czynności ewidencyjnych, dokumentacyjnych, statystycznych i podatkowych.

Podział ładunków w PKWiU jest spójny z międzynarodowymi klasyfikacjami PRODCOM (Lista Produktów), NACE (Klasyfikacja Działalności UE) oraz CPA (Klasyfikacja Produktów wg Działalności) pod względem pojęć, zakresu i kodów [3].

Ważną rolę w bezpiecznym załadunku towarów, ich przemieszczaniu oraz wyładunku w miejscu docelowym odgrywa podatność transportowa ładunku, czyli jego wytrzymałość na różne zagrożenia, które mogą pojawić się podczas realizacji zlecenia przewozowego. Zapoznanie się z podatnością transportową ładunku jest konieczne, aby dobrać do jego przewozu optymalny środek transportu oraz zapewnić dodatkowe opakowanie zwiększające bezpieczeństwo tego towaru odpowiednio oznakowane (rys. 1). Wśród towarów o niskiej podatności przewozowej można wymienić, m.in. ładunki niebezpieczne często negatywnie oddziaływające na ludzi oraz środowisko, artykuły żywnościowe wrażliwe na warunki, w których odbywa się transportu, wymagające często zapewnienia odpowiedniej temperatury, oświetlenia, czy wilgoci itp. [2].

Rys. 1. Przykłady znaków niebezpieczeństwa na opakowaniach transportowych: a - materiały radioaktywne, b - materiały trujące, c - materiały utleniające, d - materiały łatwopalne [8]

Transport ładunków wymaga spełnienia wielu obowiązujących w tym zakresie przepisów. Za spełnienie wszystkich tych wymagań odpowiadają wyspecjalizowani pracownicy, których zadaniem jest indywidualne podejście do realizacji zleconego zadania transportowego, czyli:

- spedytorzy – odpowiedzialni za przygotowanie wymaganej dokumentacji przewozowej oraz koncepcji procesu transportowego, którego celem jest dostarczenie w pełni wartościowego ładunku do odbiorcy zgodnie z ustalonym terminem,
- przewoźnicy – osoby odpowiednio przygotowane do fizycznego przetransportowania ładunków, zgodnie z ustaleniami zawartymi w umowie zawartej między zleceniodawcą a spedytorem,
- pracownicy obsługi technicznej – osoby odpowiedzialne za dobry stan techniczny taboru wykorzystywanego do realizacji przewozów, bądź osoby zajmujące się czynnościami manipulacyjnymi (załadunkiem, wyładunkiem) wykonywanymi w punktach transportowych.

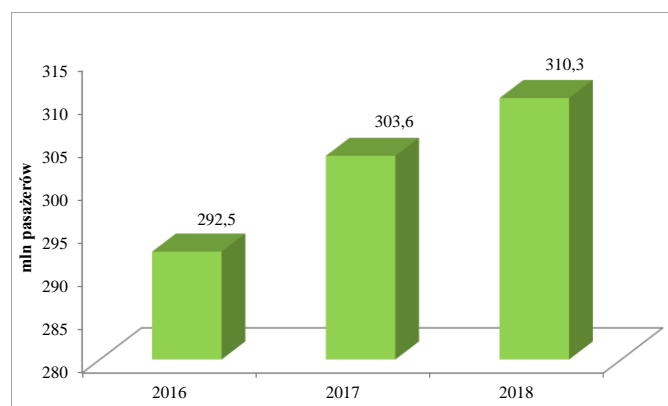
2. Ocena zrealizowanych przewozów transportem kolejowym w latach 2016-2018

W celu ustalenia roli transportu kolejowego w Polsce w rozdziale tym zostaną przedstawione wyniki dotyczące tego jak kształtowały się przewozy realizowane w latach 2016-2018 pojazdami szynowymi. W pierwszej części tego rozdziału zamieszczone zostaną informacje o przewozach pasażerskich oraz dane na temat wykonanej pracy przewozowej pojazdami szynowymi przeznaczonymi do transportu osób. Natomiast w następnym podrozdziale znajdują się informacje nie tylko na temat transportu ładunków i wykonanej w tym celu pracy przewozowej, ale dodatkowo zamieszczone zostaną wyniki w zakresie asortymentu, który w naszym kraju w latach 2016-2018 najczęściej przewożony był koleją.

2.1. Przewóz pasażerów transportem kolejowym

Pasażerowie w Polsce, w celu zaspokojenia swoich transportowych potrzeb, mogą korzystać z wielu różnych gałęzi przewo-

wych. Na rys. 2 zaprezentowano informacje w zakresie przewozów pasażerskich kolejowych, które miały miejsce w naszym kraju w latach 2016-2018.

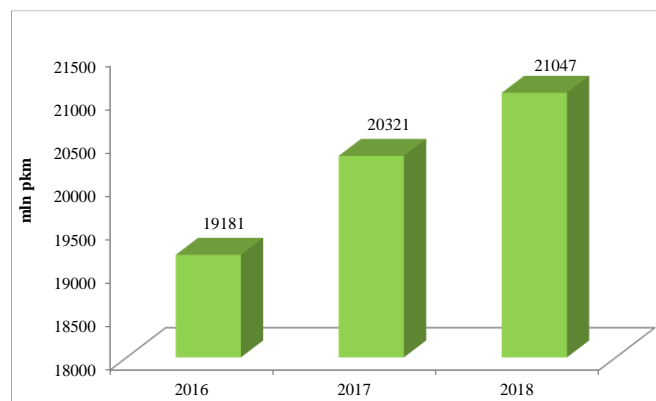

Rys. 2. Przewozy osób transportem kolejowym w mln [5,6,7]

Pokazane na rysunku 2 wyniki wskazują na interesujące wnioski, że:

- popyt na usługi transportu kolejowego pasażerskiego w latach 2016-2018 dynamicznie wzrastał,
- w roku 2018 ze środków transportu szynowego skorzystało o 6,7 mln pasażerów więcej niż w 2017 r. i o 17,8 mln osób więcej niż w roku 2016,
- na tak duże zainteresowanie koleją wpływ mogła mieć np. lepsza oferta przewoźników w zakresie nowych kierunków, większy dostęp do usług kolejowych, wygodniejsze pociągi, czy promocyjne ceny biletów.

Kolejnym kryterium oceny zainteresowania pasażerskim transportem kolejowym na terenie naszego państwa jest zaprezentowana na rys. 3 wykonana przez przewoźników praca przewozowa w latach 2016-2018.

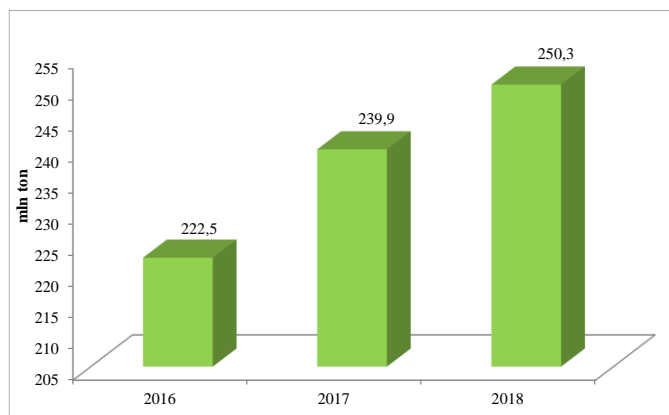
Rys. 3. Wykonana koleją praca przewozowa w mln pkm [5,6,7]

Do ważnych wniosków nasuwających się po analizie danych przedstawionych na rys. 3 zaliczyć można następujące spostrzeżenia:

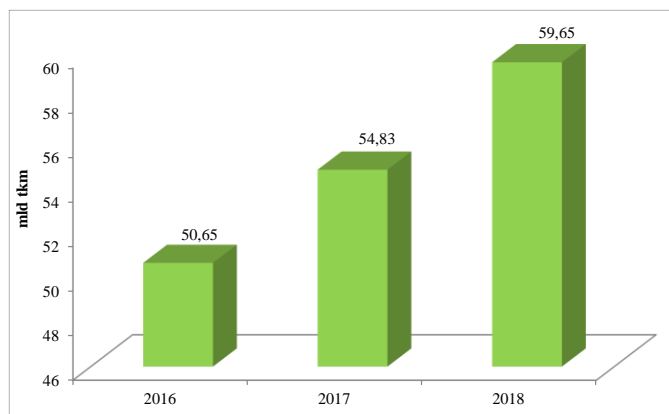
- wykonana przez przewoźników kolejowych, zajmujących się transportem pasażerskim, w latach 2016-2018 praca przewozowa wzrastała,
- w 2018 r. wykonano o 726 mln pasażerokilometrów pracę przewozową większą niż w 2017 r. i o 1866 mln pasażerokilometrów pracę większą niż w 2016 r.,
- największą dynamikę wzrostu wykonanej pracy przewozowej można zaobserwować na przełomie lat 2016 i 2017.

2.2. Przewóz ładunków transportem kolejowym

Transport kolejowy jest drugim po transporcie drogowym najczęściej wybieranym sposobem przemieszczania towarów w naszym kraju, ponieważ ma wiele istotnych zalet, przede wszystkim gwarantuje bezpieczne, terminowe i tanie przewozy. Dodatkowo, środki szynowe wykorzystywane w transporcie kolejowym charakteryzują się dużą zdolnością przewozową. Na rys. 4 pokazano jak w latach 2016-2018 kształtowały się tego typu przewozy w naszym kraju, z kolei na rys. 5 zaprezentowano dane w zakresie wykonanej w tym okresie pracy przewozowej.

Rys. 4. Przewozy towarów transportem kolejowym mln ton [5,6,7]

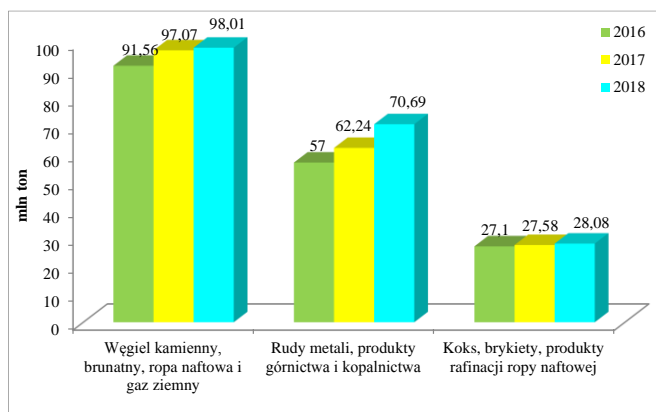

Rys. 5. Wykonana koleją praca przewozowa mld tkm [5,6,7]

Oceniając informacje zaprezentowane na rys. 4 i rys. 5 można wyciągnąć następujące wnioski:

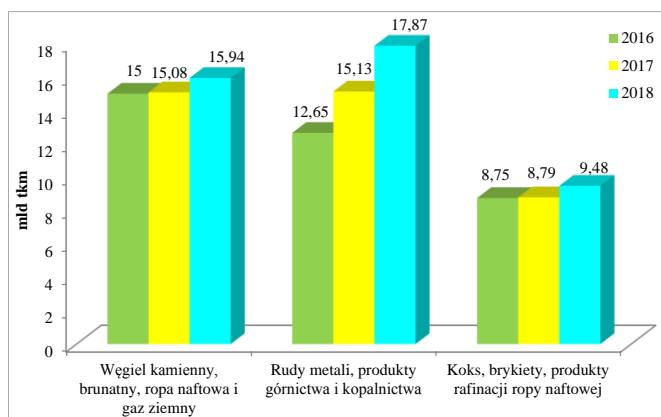
- zainteresowanie przewozami kolejowymi towarów w Polsce w latach 2016-2018 stale wzrastało,
- w 2017 r. przemieszczono o 17,4 mln ton ładunków więcej niż w roku 2016, natomiast w 2018 r. przetransportowano o 10,4 mln ton towarów więcej niż w roku poprzednim,
- wzrost zauważyć można także obserwując dane w zakresie wykonanej pracy przewozowej koleją pokazane na rys. 5, w 2018 r. uzyskano wynik o 4,82 mld tonokilometrów lepszy niż w 2017 r. i o 9 mln tonokilometrów lepszy niż w 2016 r.

Analizując zrealizowane za pomocą środków transportu kolejowego usługi transportowe należy określić co najczęściej w taki sposób się przewozi. Informacje na temat najczęściej transportowanych koleją w latach 2016-2018 grup towarowych zamieszczono na rys. 6. Wynika z niego, że do najczęściej przemieszczanych koleją grup towarowych w latach 2016-2018 zaliczyć należy węgiel kamienny, węgiel brunatny, ropę naftową i gaz ziemny, następnie rudy metali, produkty górnictwa i kopalnictwa oraz koks, brykiety i produkty rafinacji ropy naftowej. Wszystkie te ładunki w badanym okresie trzech lat odnotowały wzrost przewozów.

Rys. 6. Najpopularniejsze ładunki transportowane koleją w mln ton [5,6,7]

Na rys. 7 pokazano wykonaną pracę przewozową w zakresie najczęściej przemieszczanych grup towarowych kolejowymi środkami transportowymi w latach 2016-2018.

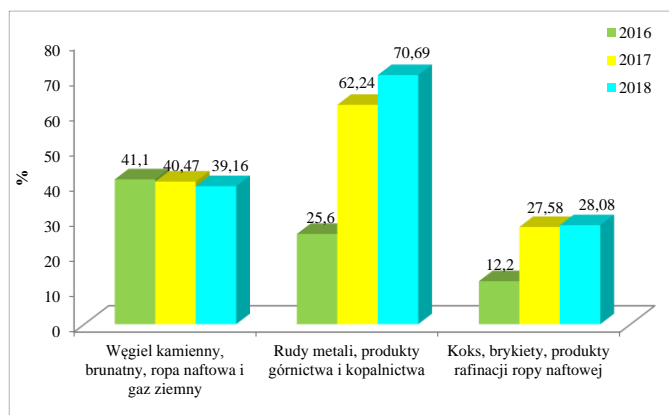

Rys. 7. Praca wykonana przy przewozie kolejowym najpopularniejszych ładunków mld tkm [5,6,7]

Zaprezentowane na powyższym wykresie dane informują o tym, że:

- w 2018 r. dla wszystkich wymienionych grup towarowych wykonano większą pracę przewozową niż w 2016 r. czy w 2017 r.,
- biorąc pod uwagę pierwszą grupę towarową, czyli węgiel kamienny, węgiel brunatny, ropę naftową i gaz ziemny, zauważyć można, że w 2018 r. w porównaniu do roku 2017 wykonana praca przewozowa wzrosła o 0,86 mld tkm, a w zestawieniu z 2016 r. zwiększyła się o kolejne 0,94 mld tkm,
- znacznie większe różnice widoczne są w przypadku drugiej grupy towarowej obejmującej rudy metali, produkty górnictwa i kopalnictwa, ponieważ w 2018 r. wykonana praca przewozowa była o 2,74 mld tkm większa niż w 2017 r. i o 5,22 mld tkm większa niż w 2016 r.,
- w przypadku trzeciej grupy towarowej, w skład której wchodzi koks, brykiety i produkty rafinacji ropy naftowej, wykonana w 2018 r. praca przewozowa była większa od tej zrealizowanej w 2017 r. o 0,69 mld tkm i była większa o 0,73 mld tkm od tej wykonanej w roku 2016.

Na kolejnym wykresie pokazano procentowy udział wymienionych tam grup ładunkowych przewożonych najczęściej transportem kolejowym w latach 2016-2018. Z wykresu tego wynika, że w 2018 r. ponad 70% rud metali, produktów górnictwa i kopalnictwa przewieziono koleją, przy pomocy pojazdów szynowych przetransportowano również prawie 40% węgla kamiennego, brunatnego, ropy naftowej i gazu ziemnego.

Rys. 8. Procentowy udział najpopularniejszych ładunków w przewozach kolejowych [5,6,7]

Z powyższego rysunku można wyciągnąć również taki wniosek, że w latach 2016-2018 wzrosło zapotrzebowanie na przewóz kolejną rud metali, produktów górnictwa i kopalnictwa oraz koksu, brykietów i produktów rafinacji ropy naftowej, natomiast spadek zainteresowania transportem szynowym odnotowano jedynie na przykładzie przewozów węgla kamiennego, brunatnego, ropy naftowej i gazu ziemnego.

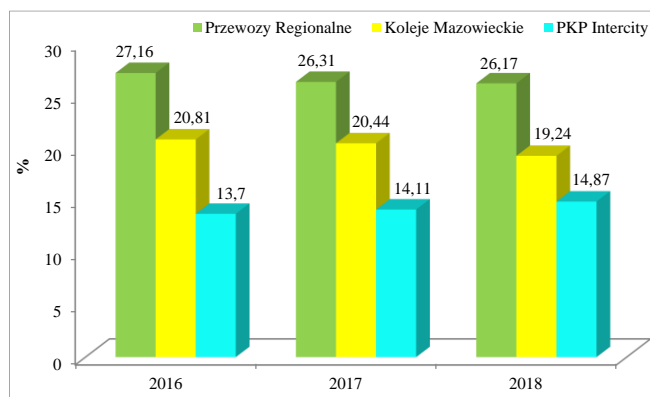
3. Charakterystyka przewoźników kolejowych w Polsce

Przewoźnicy kolejowi funkcjonujący w Polsce, aby zajmować się zarobkowym transportem osób i różnego rodzaju ładunków, muszą posiadać specjalną licencję, zgodnie z Ustawą z 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym. Licencję taką wydaje Prezes Urzędu Transportu Kolejowego przedsiębiorcy, który posiada swoją siedzibę na terenie naszego kraju. Licencjonowanie tego rodzaju transportu ma na celu przede wszystkim zagwarantowanie odpowiedniego poziomu jakości usług wykonywanych przez przewoźników kolejowych, od których wymaga się również posiadania [8]:

- dobrej reputacji – tzn. że nie została zgłoszona upadłość przedsiębiorcy, nie był on karany za poważne naruszenia prawa w zakresie transportu lub praw pracowników, nie był skazany za przestępstwa skarbowe, nie poniósł odpowiedzialności za czyny zabronione pod groźbą kary,
- wiarygodności finansowej – tzn. że przedsiębiorca jest w stanie wykazać, że jest zdolny do wypełnienia rzeczywistych i potencjalnych zobowiązań finansowych przez okres 12 miesięcy od dnia udzielenia licencji,
- odpowiednich kwalifikacji zawodowych – tzn. że przedsiębiorca jest w stanie przedstawić dokumenty kwalifikacji pracowników odpowiedzialnych za bezpieczeństwo przewozów kolejowych oraz szczegółowe dane dotyczące szkolenia tych osób,
- zabezpieczenia finansowego odpowiedzialności cywilnej – tzn. że przedsiębiorca posiada ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej lub umowę gwarancji ubezpieczeniowej w celu naprawienia ewentualnych szkód.

3.1. Przewoźnicy kolejowi realizujący przewozy pasażerskie

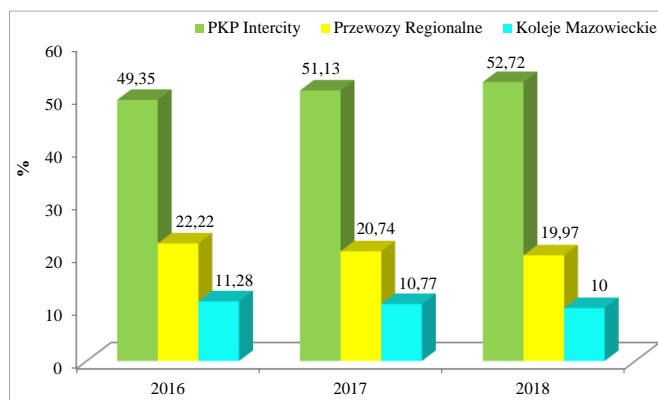
W celu określenia znaczenia transportu szynowego w realizowaniu indywidualnych potrzeb przewoźnych osób na rys. 9 pokazano trzech przewoźników kolejowych, którzy mieli w Polsce w latach 2016-2018 największy procentowy udział w całości wykonanych przewozów pasażerskich, natomiast na rys. 10 pokazano ich znaczenie w wykonanej pracy przewozowej.

Rys. 9. Procentowy udział przewoźników kolejowych w transporcie osób [5,6,7]

W oparciu o informacje pokazane na rys. 9 nasuwają się następujące wnioski:

- w latach 2016-2018 największą rolę w przewozach pasażerskich w Polsce miało trzech przewoźników kolejowych, tj. Przewozy Regionalne, Koleje Mazowieckie i PKP Intercity, ponieważ przewoźnicy ci przetransportowali ponad 60% pasażerów, którzy skorzystali w ocenianym okresie czasu z kolei,
- największy udział w liczbie przetransportowanych pasażerów kolejną w naszym kraju, w ocenianych trzech latach, miały Przewozy Regionalne,
- Przewozy Regionalne i Koleje Mazowieckie w latach 2016-2018 zanotowały spadek zainteresowania swoimi usługami wśród pasażerów, tylko udziały PKP Intercity w tym czasie rosły.

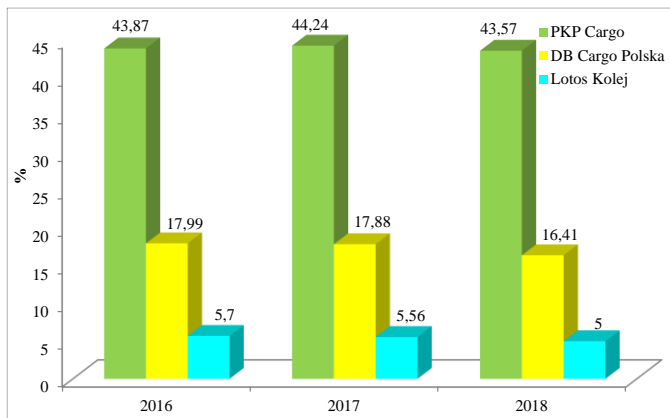

Rys. 10. Procentowy udział największych przewoźników kolejowych w wykonanej pracy przewozowej w pkm [5,6,7]

Zaprezentowane z kolei na rys. 10 dane, dotyczące wykonanej pracy przewozowej przez najlepszych pasażerskich przewoźników kolejowych w naszym kraju, pozwalają na wyłonienie niewątpliwego lidera w postaci przedsiębiorstwa PKP Intercity. Przewoźnik ten w latach 2016-2018 miał około 50% udział w wykonanej wówczas pracy przewozowej osób. Kolejne miejsca zajęły Przewozy Regionalne z udziałem w 2018 r. na poziomie około 20% i Koleje Mazowieckie z 10% udziałem. Co ciekawe tylko lider w tym zestawieniu – PKP Intercity co roku zwiększał swój udział w wykonanej pracy przewozowej, pozostałe firmy odnotowały w tym zakresie spadek.

3.2. Przewoźnicy kolejowi obsługujący przewozy towarowe

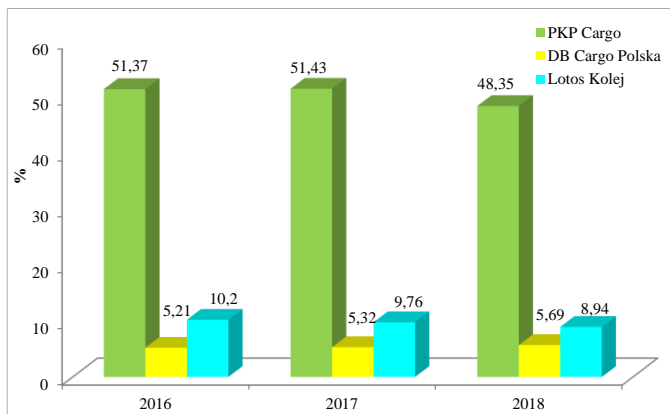
W Polsce obecnie jest ponad 60 przewoźników kolejowych zajmujących się zarobkowym transportem towarów. Udział procentowy trzech najlepszych w naszym kraju przewoźników kolejowych, w całości zrealizowanych przewozów towarowych w latach 2016-2018 przedstawiono na rys. 11.

Rys. 11. Procentowy udział przewoźników kolejowych w transporcie ładunków [5,6,7]

Dane przedstawione na powyższym wykresie pozwalają stwierdzić, że za ponad 60% przewozów towarowych, zrealizowanych koleją w latach 2016-2018, odpowiada trzech przedsiębiorców, tj. PKP Cargo, DB Cargo Polska i Lotos Kolej. Wyniki zaprezentowane na rys. 11 pokazują również, że zdecydowanym liderem w tego typu usługach, w analizowanym okresie czasu, było przedsiębiorstwo kolejowe PKP Cargo, które w 2018 r. miało w przewozach towarowych o ponad 22% udział większy niż łącznie DB Cargo Polska oraz Lotos Kolej.

Na kolejnym rys. 12 zaprezentowano trzech przewoźników kolejowych, którzy w latach 2016-2018 w Polsce uzyskali największy procentowy udział w wykonanej pracy przewozowej.

Rys. 12. Procentowy udział największych przewoźników kolejowych w wykonanej pracy przewozowej w tkm [5,6,7]

Analizując informacje, zaprezentowane na rys. 12, dotyczące wykonanej pracy przewozowej, przez najważniejszych towarowych przewoźników kolejowych w naszym kraju, należy zauważyć, że ponownie największy udział należał do PKP Cargo. Pozostałe firmy kolejowe wymienione na rys. 5 zamieniły się pozycjami, DB Cargo Polska tym razem miało mniejszy udział niż Lotos Kolej w wykonanej pracy przewozowej w latach 2016-2018. Ciekawym wnioskiem jest na pewno ten, że przedsiębiorstwo DB Cargo Polska było jedynym przewoźnikiem, który w tym badanym okresie odnotował wzrost udziału w zakresie wykonanej pracy przewozowej.

Podsumowanie

Przedstawione w niniejszym artykule informacje pozwoliły na stwierdzenie, że mimo 33 przewoźników kolejowych posiadających licencje na przewóz osób i 96 przewoźników z licencją na przewóz rzeczy, w latach 2016-2018 w Polsce w przewozach pasażerskich ponad 60% udział miały trzy spółki, tj. Przewozy Regionalne, Koleje

Mazowieckie i PKP Intercity, podobnie sytuacja wyglądała w transporcie towarowym, w którym ponad 60% udział miały również trzy przedsiębiorstwa, tj. PKP Cargo, DB Cargo Polska i Lotos Kolej [8]. Interesującym wnioskiem może być także fakt, że wśród przewoźników pasażerskich tylko przedsiębiorstwo PKP Intercity w każdym ocenianym roku odnotowało wzrost udziałów w tego typu usługach, natomiast w transporcie towarów taki wynik uzyskało tylko PKP Cargo.

Analizując przewozy pasażerskie wykonywane środkami transportu szynowego zauważyć można, że w ocenianym okresie wzrosło zainteresowanie takimi usługami w naszym kraju. W roku 2018 koleją przewieziono o prawie 7 mln pasażerów więcej niż w roku poprzednim, a w 2017 r. przetransportowano o około 11 mln osób więcej niż w 2016 r.

Oceniając popyt zleceniodawców oraz spedytorów na transport kolejowy towarowy w latach 2016-2018 należy zauważyć, że z roku na rok coraz więcej ładunków przemieszczano w naszym kraju pojazdami szynowymi. Wpływ na zwiększające się zapotrzebowanie na środki transportu szynowego, przeznaczone do przemieszczania ładunków, ma na pewno duże bezpieczeństwo takich przewozów oraz znaczna ładowność zestawów kolejowych. Do najpopularniejszych ładunków przemieszczanych koleją w latach 2016-2018 należały węgiel kamienny i brunatny, ropa naftowa i gaz ziemny, następnie rudy metali, produkty górnictwa i kopalnictwa oraz koks, brykiety i produkty rafinacji ropy naftowej.

Bibliografia

- Engelhardt J., Sektor kolejowy w polityce transportowej Unii Europejskiej. Wydaw. edu-Libri, Kraków 2018.
- Jabłoński A., Jabłoński M., Mechanizmy efektywnego zarządzania bezpieczeństwem w transporcie kolejowym. CeDeWu, Warszawa 2018.
- Pietrzak K., Towarowy transport kolejowy w Polsce: konkurencja i konkurencyjność. Akademia Morska w Szczecinie, Szczecin 2015.
- Zielińska E.: Analiza rynku usług kolejowych w Polsce. Czasopismo Autobusy, № 12/2017.
- Główny Urząd Statystyczny. Wyniki działalności transportowej w latach 2016-2017.
- Urząd Transportu Kolejowego. Sprawozdanie z funkcjonowania rynku transportu kolejowego w 2017 r., Warszawa 2018.
- Urząd Transportu Kolejowego. Sprawozdanie z funkcjonowania rynku transportu kolejowego w 2018 r., Warszawa 2019.
- Strony internetowe w zakresie kolei: www.logistyka.wnp.pl (31.01.18), www.utk.gov.pl/pl/rejestry/licencjonowani-przewozn (29.08.18), www.forbes.pl/transport-i-logistyka/liczba-pasazerow-na-kolei-w-polsce-dane-za-2018-r (31.01.19).

Characteristics of the railway services market in Poland in 2016-2018

The content of the article consists of information on the rail transport used for passenger relocation and various loads. Types of passenger rail transport have been listed and described and the personnel in charge of organizing and executing the transport process, meant to deliver the cargo to the final recipient, have been characterised. An analysis of the completed services by railway transport carriers in Poland in the years 2016-2018 has also been presented. Results pertaining to the number of passengers and cargo transported by rail and data on the performed transport work have been presented. The content of this article has also included information about the assortment most often transported by rail means of transport.

Keywords: rail, passenger transportations, cargo.

Autorzy:

dr inż. **Edyta Zielińska** – Politechnika Rzeszowska, Wydział Budowy Maszyn i Lotnictwa; 35-959 Rzeszów, Tel. 17 743-23-58, ezielins@prz.edu.pl